

İNSAN TİCARETİNİN MAĞDURLARI: KENDİ HAKLARINIZ VE ALABİLECEĞİNİZ DESTEK HAKKINDA BİLGİ EDİNİNİZ

Horizontal Facility for Western Balkans and Turkey

Funded
by the European Union
and the Council of Europe

Implemented
by the Council of Europe

İNSAN TİCARETİ NEDİR?

İnsan ticareti, genel itibariyle ağır cezai suç ve insan haklarının ihlali olarak nitelendirilmektedir. İnsan ticareti, hem uluslararası hukuk hem de ülkemiz hukukunda da bu şekilde nitelendirilmiştir. İnsan ticareti, günümüz modern köleliğin bir şeklidir. İnsan ticareti yapan şahsın (insan taciri) belli bir kâr amacı için şiddet, dayatma veya dolandırma yöntemine başvurması suretiyle diğer bir kişiyi cinsel ilişkiye girmesi veya istihdam etmesi ya da belli bir hizmet sunması doğrultusunda zorlamasıyla, bu cezai suç işlenmiş olur. Bir kişinin bir yerden başka bir yere taşınması da insan ticareti kapsamında değerlendirilebilir, ancak bu türden her durumun bu kapsama dahil olması gerektiği anlamına gelmez. Kişilerin yaşadıkları şehirde istismar edilmeleri veya istismar edilmek amacıyla başka bir yere nakledilmelerinden, ayrıca kişilerin öncesinde bir insan taciri için çalışmayı kabul edip etmemesi veya kendilerinin üzerinden gerçekleşen bir insan ticaretinin doğrudan bir sonucu olarak cezai suçun işlenmesine dahil olup olmamaları ya da kişilerin istismar edilip edilmemelerinden bağımsız olarak, insan ticareti mağduru olduğu söylenebilir. Çocuklar, bu tür durumlarda istismar edilmeleri amacıyla belli yöntemlerin (şiddet, dolandırma, meğduriyet hâlinin sustimal edilmesi v.b.) kullanılmasına bakılmaksızın insan ticareti mağduru olarak nitelendirilir.

NE TÜR İSTİSMAR ŞEKİLLERİ MEVCUTTUR?

- o CİNSEL İSTİSMAR
- o ÇALIŞMAYA ZORLAMA
- o DİLENCİLİĞE ZORLAMA
- o MECBURİ EVLİLİKLER
- o ORGAN TİCARETİ AMACIYLA İSTİSMAR
- o CEZAI MÜEDDİYESİ OLAN SUÇLAR İŞLEMENE ZORLAMA

İNSAN TİCARETİ MAĞDURU OLDUĞUNUZU NASIL ANLAYABİLİRSİNİZ?

Birileri sizi iradeniz dışında çalışmaya zorluyorsa veya sizin seçmediğiniz şartlarda sizi zorlamaya çalışıyorsa ve siz de bu durumda o işi bırakıp gidemiyorsanız, insan ticareti mağduru konumunda olabilirsiniz.

Bu durum iş aramanız esnasında veya başka bir amaçla bir ülkeden diğer bir ülkeye ya da şehir seyahat ederken yaşanabilir – belki de size vaad edilen iş konusunda veya çalışma şartları konusunda yalan söylemişlerdir ve paranızı, pasaportunuzu ya da şahsi belgelerinizi alıp sizleri şahsınıza, ailenize veya sevdiğinizinize şiddet uygulamakla tehdit etmek suretiyle bu durumda kalmanızı zorlamışlardır.

Aşağıdaki liste her ne kadar tam kapsamlı olmasa da, sizleri bu hususta uyarabilecek örneklerle sahiptir:

- Pasaportunuza ve diğer şahsi belgelerine el konulması.
- Sahte kimlik (diğer bir kişinin pasaportu veya kimlik kartı) kullanmaya zorlanmanız.
- Müşterilerle cinsel ilişkiye girmeye zorlanmanız.
- Bedeninizin pornografik içeriklerin çekimi için kullanılması.
- İzniniz dışında bir organınızın alınması.
- Sizden istenen şeyi yapmaya karşı çıkmanızdan dolayı fiziki, zihinsel veya cinsel şiddete (istismar, dövme, tecavüz, aç bırakılma, korkutulma v.b.) maruz kalmanız.
- İradeniz dışında bir erkekle evlenmeniz ve eşiniz veya ailesinin sizleri istismar ettiğini hissetmeniz.
- İradeniz dışında ve kabul edilemeyen şartlarda çalışmanız, asgari ücretle veya hiç maaş almadan çalışmanız, fiziksel ve zihinsel şiddete maruz kalmanız.
- Uyuşturucu veya diğer yasadışı maddelerin kaçakçılığını yapmak zorunda kalmanız.
- Dilencilik yapmak zorunda kalmanız, kasten fiziki engelliliğinize sebebiyet verecek bir müdahaleye maruz kalmanız veya daha çok para elde etmek için engelli takliti yapmak zorunda kalmanız.
- Sürekli olarak hayati tehlikeyle karşı karşıya olmanız.
- Hareketinizin sınırlı olması veya kontrol edilmesi, sürekli olarak ne yaptığının ve ne söylediğinin takip edilmesi.
- Dışarıya çıktığınızda sürekli olarak birilerinin sizleri takip etmesi.
- İletişim araçlarına (telefon, internet v.b.) erişiminizin olmaması.
- Ailenizin zarar göreceğine ilişkin tehditler almanız.

GÜVENLİĞİNİZİ SAĞLAMANIZ İÇİN NE YAPMALISINIZ?

Durumunuzu Sosyal Hizmetler Merkezi veya sivil toplum kuruluşlarına (telefon irtibat bilgileri işbu broşürün son sayfasında yer almaktadır) ya da en yakın polis istasyonuna bildirin.

KARAR VERME SÜRECİ

Polis yetkilisiyle yapacağınız ilk görüşmenin ardından yaşadığınız acılarla ilgili bilgi paylaşmanız hususunda kendinizi hazır hissetmiyorsanız, sizlere karar vermeniz, mevcut fiziksel ve duygusal durumunuzun iyileşmesi ve yetkili kurumlarla işbirliği yapıp yapmamanız hakkında bir karara vermeniz için belirli bir süre tanınabilir. Bu durum hem yerli hem yabancı vatandaşlar için geçerlidir. Ulusal Yönlendirme Mekanizması (NMU) sizleri güvenli bir barınak noktasına ve fiziksel ile duygusal durumunuzun iyileşmesi yönünde sağlanan hizmetle yönlendirecektir. Karar verme süreci 2 aya kadar sürmektedir, eğer çocuksanız (18 yaşın altındaysanız) bu süre uzatılabilir.

İşbu destek, Çalışma ve Sosyal Politikalar Bakanlığı bünyesindeki Ulusal Yönlendirme Mekanizması ofisi ile İçişleri Bakanlığı – İnsan Ticareti ve İlegal Göç ile Mücadele Birimi ve “Açık Kapı” ile “Mutlu Çocukluk İçin” sivil toplum kuruluşları tarafından İnsan Ticareti Mağdurları Merkezinde sunulmaktadır.

HAKLARINIZ VE SİZE SUNULAN DESTEK HAKKINDA BİLGİ EDİNİN

- **İNSAN TİCARETİ MAĞDURLARI İÇİN GÜVENİLİR ULAŞIM VE KONAKLAMA HİZMETİ** – Yerli veya yabancı vatandaşı olmanıza bakılmaksızın, güvenilir bir konaklama yeriniz yoksa İnsan Ticareti Mağdurları Merkezine yerleştirileceksiniz ve burada profesyonel personel sizlere yardımcı olacaktır.
- **PSİKO-SOSYAL YARDIM VE DESTEK** – Sosyal Hizmetler Merkezinden uzmanlar bu konuda sizlere yardımcı olacaktır. Bahse konu uzmanlar sizlere mevcut fiziki ve duygusal durumunuzun iyileşmesi yönünde danışmanlık hizmeti sunacak, ayrıca sevdiğinizle irtibat sağlamanız ve kişisel belgelerinizi (doğum kayıt örneği, kimlik kartı, sağlık kartı v.b.) temin etmeniz hususunda sizlere yardım sunulacaktır.
- **SAĞLIK YARDIMI** – Temel sağlık hizmetlerine erişim hakkınız vardır, ancak mecburi

eşfinansman katılım ücretini ödemelisiniz. Yanacı vatandaş iseniz, laboratuvar testleri ve temel jinekolojik kontroller haricindeki temel sağlık hizmetlerinin tam ücretini karşılamalısınız.

- **EĞİTİM** – Eğitiminizi yarıda bırakmışsanız, yaşınızın göz önünde bulundurulması suretiyle eğitim sürecine dahil olabilirsiniz. İlkokul ve lise eğitimi ülkede mecburi olarak nitelendirilen eğitim seviyeleridir.
- **İSTİHDAM** – İşsiz iseniz ve 15 yaşından gün almışsanız, İstihdam Ajansına başvurabilir ve insan ticareti mağduru olarak sizlere ne tür istihdam imkânlarının sunulduğu hakkında bilgi edinebilirsiniz. Yabancı vatandaş iseniz, istihdam edilmeniz için öncesinde çalışma izninizin olması gerekir. Ayrıca yabancı vatandaş olarak ülkedeki ikâmetiniz de düzenlenmelidir. Sivil toplum kuruluşları istihdam konusunda bilgi edinmenize yardımcı olabilir.
- **ANAVATANINIZA GÜVENLİ DÖNÜŞ** – Yabancı vatandaşı iseniz, anavatanınıza güvenli şekilde dönme hakkına sahipsiniz. Çocuksanız (18 yaşının altındaysanız), yolculuk boyunca geçici olarak bir vasi sizlere eşlik etmek zorundadır. Eğer Makedonya vatandaşı bir çocuk iseniz, sürekli ikâmet yeriniz hakkındaki karar, görüşünüzün alınmasının akabinde Sosyal Hizmetler Merkezinden yetkili personel tarafından verilecektir.
- **YENİDEN TOPLUMA KAZANDIRILMAK** – Topluma yeniden kazandırılmanız hususunda uzun vadeli bir bireysel planın oluşturulması hakkına sahipsiniz. Bu süreç psiko-sosyal yardım, hukuki destek, eğitim ve yaşam yetkinlikleri, ekonomik güçlenme programları, aile desteği v.b. gibi unsurları kapsamaktadır.
- **HUKUKİ DESTEK** – Size bir avukat temin edilecektir ve avukat sizlere ülkenin hukuk sistemini açıklayacak, mahkeme veya diğer devlet organları nezdinde haklarınızı temsil edecek ve mağduriyetinizin tazmin edilmesi hakkını elde etmeniz hususunda sizlere yardımcı olacaktır. Bununla birlikte, insan ticareti mağduru olan yabancı vatandaşlar ayrıca geçici ikâmet izni, iltica hakkı v.b. haklarına sahiptir.
- **ZARAR TAZMİNİ** – İnsan ticaretine maruz kaldığınız süre zarfında uğradığınız istismar boyunca yaşadığınız zararın tazmin etme hakkına sahiptir. Maddi zarar, duygusal acı, korku, onurunuzun zedelenmesi, hürriyetiniz ve kişisel haklarınızın kısıtlanması v.b. unsurlar bu zarar kapsamındadır.

İNSAN TİCARETİ MAĞDURLARINA YARDIM SUNAN İLGİLİ KURUM VE KURULUŞLARIN İLETİŞİM BİLGİLERİ:

- **Çalışma ve Sosyal Politikalar Bakanlığı -
Ulusal Yönlendirme Mekanizması**
Telefon: 02 310 6443,
Cep: 076 456 795,
Cep: 075 311 726
- **Polis: 192**
- **Şiddet ve İnsan Ticaretiyle Mücadele
Derneği – Açık Kapı;**
Ücretsiz yardım hattı: 0800 11 111; 02 72
00 107;
www.lastrada.org.mk;
e-posta: lastrada@lastrada.org.mk
- **Kamu Denetçisi,**
„Makedonya“ Caddesi No. 19
Telefon: 02 3 129 335; 02 3 129 359;
e-posta: contact@ombudsman.mk

AÇIK KAPI DERNEĞİ

Şiddet ve İnsan Ticaretiyle Mücadele Derneği – “Açık Kapı/La strada” ulusal çapta faaliyet gösteren ve çalışmaları tamamen insan ticaretiyle mücadele alanına adanmış olan sivil toplum kuruluşudur. 2000 yılında kurulan kuruluş, kuruluşundan itibaren kapsamlı olarak insan ticareti sorununu ele almakta ve insan ticareti mağdurlarının sayısının azalması ile mevcut mağdurların daha iyi bir yaklaşımla karşılaşmaları doğrultusunda politikalar ve stratejilerin oluşmasında aktif olarak yer almaktadır. Açık Kapı derneği ayrıca insan ticareti mağdurlarının barındığı ve aynılarının yeniden topluma kazandırılması hizmetlerinin sunulduğu bir merkez de yönetmektedir. Bu merkezde insan ticareti sorunu hakkında bilgiler ile önlenmesi yönünde alınması gereken önlemler hakkında da bilgi sunulmaktadır. Ayrıca ücretsiz yardım hattıyla da ülkenin dört bir yanından vatandaşlara hizmet sunmaktadır.

Broşür hukuki danışmanlık niteliğinde değildir ve hukuki danışmanlık ihtiyacını karşılamamaktadır.

Broşür, Avrupa Birliği ve Avrupa Konseyinin ortak desteğiyle hazırlanmıştır. Ancak bu durum, broşürde belirtilen görüşlerin Avrupa Konseyi ve Avrupa Birliğinin düşüncelerini yansıttığı anlamına kesinlikle gelmemektedir.

Horizontal Facility for Western Balkans and Turkey

Funded
by the European Union
and the Council of Europe

Implemented
by the Council of Europe

